

Sowjet-Unie opgesteld waren, van begin '41 af versterkte. Hitler wilde druk uitoefenen voor de komende onderhandelingen – hij, Stalin, kon het ook. Voor alle zekerheid werden bovendien medio juni uit Estland, Letland en Litauen ca. vijf-en-veftigduizend personen die als potentiële tegenstanders van het communistisch bewind beschouwd werden, gedeporteerd naar Siberië waar zich al bijna honderdveertigduizend gedeporteerden uit de Baltische republieken bevonden.

*

Hoe sterk was de Sowjet-Unie?

Er was onder de impuls van het communistisch bewind met name sinds het einde van de jaren '20 een omvangrijke zware industrie opgebouwd; de ontwikkeling van landbouw en veeteelt was daar ver bij achter gebleven. Die zware industrie had in de eerste plaats de grondslag gevormd voor een moderne bewapening. Aan de strijdkrachten was in hun politieke scholing voortdurend voorgehouden dat de Sowjet-Unie vroeg of laat met 'de kapitalistische buitenwereld' in gewapend conflict zou geraken, maar '*die Erziehung zum Hass gegen den wahrscheinlichsten Gegner, den deutschen Faschismus, war*', aldus de auteurs van de *Geschichte des grossen Vaterländischen Krieges der Sowjet-Union*, 'ingeschränkt worden.'¹

De Sowjet-Unie telde in '41 ca. 9 miljoen beroepsmilitairen en dienstplichtigen. Van hen bevonden zich in juni 4.7 miljoen onder de wapenen: 1 miljoen in het Verre Oosten (tegen Japan), 2.5 miljoen aan de westelijke grens, 1.2 miljoen in het binnenland en aan de overige grenzen. De vloot was voldoende voor verdedigingsoperaties tegen niet te sterke tegenstanders. De Russische luchtmacht was grotendeels verouderd, zij het dat in de eerste helft van '41 meer dan 2 500 moderne toestellen afgeleverd werden, hoofdzakelijk jagers; ook bij die moderne toestellen was evenwel de radio-apparatuur zo slecht dat de bemanningen er maar zelden gebruik van maakten. Ook de meeste tanks waren verouderd; daarentegen kwamen van twee nieuwe types die krachtiger waren dan de beste Duitse tanks, in '40 en in de eerste helft van '41 tweeduizend exemplaren gereed. De Russische infanterie bezat goede geweren, maar met de productie van de lichtere en vaak effectievere machinepistolen was nog geen begin gemaakt. De mortieren, voor de infanterie een belangrijk eigen hulpmiddel bij aanval

¹ A.v., p. 546.